

. ОСНОВИ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У ШКОЛИ АБО МОЛОДЬ ДО ТОТАЛІТАРНИХ СЕКТ

На сьогоднішній день наша держава всіма силами намагається потрапити у простір Євросоюзу, проводячи для цього цілу низку різного роду реформ. Приділяючи значну увагу трансформації правоохоронної, судової, податкової, медичної та ін. сфер, поза увагою законотворців і можновладців залишається питання віросповідання, а саме безконтрольне виникнення та поширення Україною різного толку релігійних громад та організацій, у тому числі найнебезпечних – тоталітарних сект.

Виникнення релігійного різноманіття поряд зі світовими релігіями свідчить про реалізацію Конституційного права на свободу світогляду і віросповідання. Та все ж надання такого широкого кола прав має бути забезпечене і дієвими механізмами захисту саме цих прав від посягань тоталітарних сект на фізичне і психічне здоров'я людей, їх майнові статки, а також національну безпеку та цілісність держави.

Особливу увагу привертає до себе найбільш вразлива і незахищена категорія осіб – діти і молодь. Про незахищеність дітей і молоді ще у 1999 році звертала свою увагу Парламентська асамблея Ради Європи і рекомендувала керуватися рекомендаціями 1396 «Релігія та демократія» і 1412 «Про незаконну діяльність сект».

Наша країна бажаючи стати членом Євросоюзу, все ж таки, нехтує цими рекомендаціями і дотримуючись положень ст. 35 Конституції України не тільки відокремлена від релігії, але й і самоусувається від процесів, що впливають на формування релігійного життя в Україні, а також збереження власної культурно-релігійної спадщини.

Залучення зазначеної категорії осіб до тоталітарних сект відбувається у два способи: вербування у ряди тоталітарної секти (підлітки, молодь) і народження та навернення у ранньому віці (діти). Вивчення ситуації із залучення дітей до тоталітарних сект є вкрай складним і багатоаспектним питанням, тому зосередимо свою увагу на підлітках.

Молодь стає здобиччю тоталітарних сект через різні причини, до яких безумовно належать, як загальні: політична, економічна, соціальна та культурно-духовні ситуації в Україні, так і індивідуальні: сімейні відносини, психотип особистості, юнацький максималізм, цікавість до сакрального та ін.

До наведених вище причин вважаємо доцільним додати ще одну, досить важливу, – необізнаність молодих людей у духовно-релігійній сфері. Брак або відсутність базових знань про історію та сучасність релігійного життя власної країни робить їх уразливими, а в деяких випадках беззахисними перед тоталітарними сектами.

Суперечливі процеси трансформації нашого суспільства супроводжуються такими процесами як девальвація загальнолюдських цінностей, дисфункція інституту сім'ї, а також конфронтація, що існує між

традиційними церквами. Все це призводить до відсутності духовного імунітету у недосвідченої та вразливої молоді частини нашого населення.

Отже, можна сказати, що єдиним джерелом отримання базових знань про світові та традиційні релігії є загальна середня освіта. Саме цей рівень освіти має стати першою сходинкою у знайомстві молоді з релігією, що забезпечується державою. Таке знайомство має відбуватися через долучення до шкільної навчальної програми дисципліни із вивчення основ релігієзнавства, яка не є конфесійно зорієнтованою.

Але реалії сьогодення такі, що наша держава, через невідомі причини, не вбачає у цьому потреби, а навіть більше того, дозволяє займатися релігійним вихованням молоді організаціям з досить сумнівною репутацією. Так, наприклад, в Івано-Франківську релігійним проповідником, громадянином Польщі Петром Куркевичем, в школах проводилися уроки в рамках навчальної програми. Цікавим є той факт, що Департамент освіти Івано-Франківської міськради не зміг надати пояснення, у який спосіб зазначена особа отримала доступ до навчального процесу, хоча і знала про нього. Також звернення журналіста Павла Теличка до УГКЦ, з якою начебто діяльність П. Куркевича узгоджена, з метою отримання інформації про його діяльність не увінчались успіхом, оскільки УГКЦ не має жодних офіційних документів про зазначену особу та його діяльність.

Другим прикладом втручання в освітній процес є спроби громадської організації «Фонд» Криміон-Надія» проникнути у школи м. Мукачево. Під егідою акції «Зроби своє оточення кращім», зазначена організація планувала провести анти кримінальну лекцію-зустріч «Закон у суспільстві і механізм «Я правий» серед учнів 7-11 класів. І знову ж таки, звертаємо увагу на те, що державні органи в особі Виконавчого Комітету управління освіти, молоді та спорту Мукачівської міської ради не тільки були в курсі проведення зазначеної лекції, але й просили керівників закладів освіти сприяти проведенню цього заходу.

До речі варто наголосити, що ГО «Фонд» Криміон-Надія» розповсюджує програму «Криміон», яка розроблена «Церквою Саєнтології», діяльність якої засуджується громадськістю багатьох країн світу.

Зазначимо, що увага ЗМІ та громадськості, тимчасово припинили сумнівне виховання молодого покоління. Таким чином, «добрі справи» із виховання не тільки законослухняних але й боголюбивих членів суспільства мають прихований зміст, іншими словами їм є що приховувати.

Підсумовуючи вище викладене, відстоюємо позицію, що в рамках загальносоціальної протидії злочинності, включення до шкільної системи освіти дисципліни із вивчення основ релігієзнавства, затвердженої відповідними державними органами, стане суттєвою перешкодою на шляху вербування молоді тоталітарними сектами. Доречно у цьому випадку навести висловлювання Р. Дж. Ліфтона: «Тоталітарні секти – насамперед соціальна і культурологічна проблема, а потім психіатрична та юридична. Чим більше люди будуть знати про них, тим складніше їх буде підманути».

